

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI
PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Hrvatski sabor donio je na sjednici 13. srpnja 2007. godine Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti («Narodne novine», br. 79/07) kojim se utvrđuju zarazne bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku kao i mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti. Navedeni Zakon donesen je zbog potrebe usklađenja domaćeg zakonodavstva s propisima Europske unije u poglavlju 28. Zaštita zdravlja i potrošača.

U rujnu 2008. godine Hrvatski sabor donio je novelu navedenoga Zakona radi daljnjeg usklađenja zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u poglavlju 28. Zaštita zdravlja i potrošača.

Uzimajući u obzir činjenicu da je Hrvatski sabor u rujnu 2008. godine donio Zakon o sanitarnoj inspekciji («Narodne novine», br. 113/08) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine, potrebno je odredbe Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti («Narodne novine», br. 79/07 i 113/08) o iskopavanju, prijenosu i prijevozu umrlih osoba te o provedbi inspeksijskog nadzora izmijeniti i uskladiti s odredbama navedenoga Zakona sukladno novom ustroju sanitarne inspekcije u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine”, br. 109/07) i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o Gradu Zagrebu („Narodne novine”, br. 125/08) potrebno je uskladiti odredbe Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Uzimajući u obzir obveze utvrđene Međunarodnim zdravstvenim propisima, zakonski prijedlog dopunjuje se novim člankom kojim se uređuje slanje obavijesti o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili druge opasnosti po zdravlje od međunarodnog značenja, koju prema Međunarodnim zdravstvenim propisima (International Health Regulations), Hrvatski zavod za javno zdravstvo upućuje u IHR sustav ranog uzbunjivanja Svjetske zdravstvene organizacije, uz istodobno upućivanje i u mrežu za rano obavješćivanje Europske unije te način slanja obavijesti u skladu s dokumentima Europske komisije ili posebnim službenim zahtjevima.

Uzimajući u obzir činjenicu da su kontrola i nadzor nad higijenskim uvjetima u objektima pod sanitarnim nadzorom iznimno važni epidemiološki mehanizmi u sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti, u zakonski prijedlog uvodi se instrument kontrole mikrobiološke čistoće u navedenim objektima kao jedini objektivni način utvrđivanja i ocjenjivanja higijenskog stanja objekta, odnosno površina, pribora, ruku osoblja, a sve u cilju sprječavanja moguće kontaminacije.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Provedba ovoga Zakona neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI PO HITNOM POSTUPKU

Zbog potrebe usklađenja odredaba Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti («Narodne novine», br. 79/07 i 113/08) o iskopavanju, prijenosu i prijevozu umrlih osoba te o provedbi inspekcijskog nadzora s odredbama Zakona o sanitarnoj inspekciji («Narodne novine», br. 113/08), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009., a sve u cilju nastavka pravilnog funkcioniranja sustava sanitarne inspekcije i učinkovite zaštite pučanstva od zaraznih bolesti, te zbog potrebe usklađenja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine”, br. 109/07) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Gradu Zagrebu („Narodne novine”, br. 125/08) na području zaštite pučanstva od zaraznih bolesti ocjenjuje se da postoje osobito opravdani državni razlozi za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku u smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Narodne novine“, br. 79/07 i 113/08) u članku 5. stavku 2. riječi: »nadležno tijelo općine, poglavarstvo grada, županije, odnosno Grada Zagreba» zamjenjuju se riječima: »općinski načelnik, gradonačelnik, župan, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba».

Članak 2.

Iza članka 18. dodaje se članak 18.a koji glasi:

«Članak 18.a

Obavijest o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili druge opasnosti po zdravlje od međunarodnog značenja, koju prema Međunarodnim zdravstvenim propisima (International Health Regulations), Hrvatski zavod za javno zdravstvo upućuje u IHR sustav ranog uzbunjivanja Svjetske zdravstvene organizacije, istodobno će uputiti i u mrežu za rano obavješćivanje Europske unije.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo šalje podatke o zaraznim bolestima koje su uređene ovim Zakonom u sustave nadzora nad zaraznim bolestima Europske unije, a na način određen u dokumentima Europske komisije ili posebnim službenim zahtjevima.»

Članak 3.

Iza članka 39. dodaje se naslov i članak 39.a koji glase:

«7.a Kontrola mikrobiološke čistoće objekta

Članak 39.a

U objektima pod sanitarnim nadzorom iz članka 10. ovoga Zakona provodi se kontrola mikrobiološke čistoće površine postrojenja, opreme, uređaja, pribora, prijevoznih sredstava i ruku osoba.

Kontrola mikrobiološke čistoće može se provoditi i u drugim objektima ako postoji epidemiološka indikacija.

Nadzor nad provođenjem mjera iz stavka 1. ovoga članka provodi sanitarna inspekcija u suradnji sa županijskim zavodima za javno zdravstvo i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo.

Pravilnik kojim će se pobliže odrediti objekti, učestalost kontrole i normativi mikrobiološke čistoće donosi ministar.»

Članak 4.

U članku 59. stavak 2. mijenja se i glasi:

«Prijenos i prijevoz umrlih osoba iz stavka 1. ovoga članka obavlja se na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, na temelju rješenja i sprovednice, koju izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu smrti tih osoba.»

Članak 5.

Članak 60. mijenja se i glasi:

«Prijenos umrlih osoba koje nisu bile pokopane i koje nisu umrle od zarazne bolesti iz članka 59. stavka 1. ovoga Zakona, obavlja se na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo na temelju sprovednice koju izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu smrti tih osoba.

Sprovednica za prijenos osoba iz stavka 1. ovoga članka u inozemstvo, izdaje se uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela za unutarnje poslove.»

Članak 6.

Članak 61. mijenja se i glasi:

«Umrlo osoba može se prenositi iz inozemstva u Republiku Hrvatsku na temelju sprovednice koju izdaje diplomatska misija, odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Diplomatska misija, odnosno konzularni ured obvezan je prije izdavanja sprovednice zatražiti suglasnost ministarstva ako je:

- osoba umrla od zarazne bolesti,
- osoba ekshumirana ili
- je državljanstvo umrle osobe nepoznato ili se ne može utvrditi.

Suglasnost iz stavka 2. ovoga članka izdaje se uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za unutarnje poslove. »

Članak 7.

Iza članka 61. dodaje se članak 61.a koji glasi:

«Članak 61.a

Provoz umrle osobe kroz Republiku Hrvatsku obavlja se bez sprovednice.»

Članak 8.

U članku 62. stavak 1. i 3. mijenjaju se i glase:

«Iskopavanje i prijenos umrle osobe iz jednog grobnog mjesta radi pogreba u drugo grobno mjesto, na istom groblju ili u istom naselju ili iz jednog mjesta radi pogreba u drugom

mjestu na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, obavlja se na temelju sprovodnice, koje izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu ukopa.

Prijenos ostataka ljudskog leša, koji se iskopavaju nakon proteka deset godina od dana pogreba obavlja se na temelju sprovodnice koju izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu ukopa.»

Članak 9.

U članku 81. iza točke 12. dodaju se točke 13. i 14. koje glase:

«13. Pravilnik o načinu stjecanja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu živežnih namirnica ("Narodne novine", br. 23/94),

14. Pravilnik o normativima mikrobiološke čistoće i metode njenog određivanja ("Narodne novine", br. 46/94).»

Članak 10.

Pravilnik iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama» osim odredbe članka 1. ovoga Zakona koja stupa na snagu na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju prvih sljedećih općih i redovitih izbora članova općinskih i gradskih vijeća, županijskih skupština i Gradske skupštine Grada Zagreba te općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Radi usklađivanja s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnog) samoupravi («Narodne novine» br. 109/07) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Gradu Zagrebu („Narodne novine”, br. 125/08) uređeno je tko donosi godišnji program mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti za područje općine, grada, županije, odnosno Grada Zagreba.

Uz članak 2.

Zakonski prijedlog dopunjuje se novim člankom kojim se uređuje slanje obavijesti o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili druge opasnosti po zdravlje od međunarodnog značenja, koju prema Međunarodnim zdravstvenim propisima (International Health Regulations), Hrvatski zavod za javno zdravstvo upućuje u IHR sustav ranog uzbunjivanja Svjetske zdravstvene organizacije, uz istodobno upućivanje i u mrežu za rano obavješćivanje Europske unije te način slanja obavijesti u skladu s dokumentima Europske komisije ili posebnim službenim zahtjevima.

Uz članak 3.

Uzimajući u obzir činjenicu da su kontrola i nadzor nad higijenskim uvjetima u objektima pod sanitarnim nadzorom iznimno važni epidemiološki mehanizmi u sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti, u zakonski prijedlog uvodi se instrument kontrole mikrobiološke čistoće u navedenim objektima kao jedini objektivni način utvrđivanja i ocjenjivanja higijenskog stanja objekta, odnosno površina, pribora, ruku osoblja, a sve u cilju sprječavanja moguće kontaminacije. Nadalje, ministar nadležan za zdravstvo ovlašćuje se da pravilnikom pobliže odredi objekte, učestalost kontrole i normative mikrobiološke čistoće.

Uz članak 4.

Uređuje se izričaj odredbe članka 59. stavka 2. na način da se prijenos i prijevoz umrlih osoba iz stavka 1. navedenoga članka obavlja na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, na temelju rješenja i sprovednice, koju izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu smrti tih osoba, sukladno Zakonu o sanitarnoj inspekciji.

Uz članak 5.

Uređuje se da se prijenos umrlih osoba koje nisu bile pokopane i koje nisu umrle od zarazne bolesti iz članka 59. stavka 1. Zakona, obavlja na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo na temelju sprovednice koju izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu smrti tih osoba sukladno Zakonu o sanitarnoj inspekciji.

Uz članak 6.

Uređuje se da se umrla osoba može prenositi iz inozemstva u Republiku Hrvatsku na temelju sprovednice koju izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike

Hrvatske. Uređuje se obveza diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda da prije izdavanja sprovodnice zatraži suglasnost ministarstva ako je osoba umrla od zarazne bolesti, ekshumirana ili je državljanstvo umrle osobe nepoznato ili se ne može utvrditi. Navedena suglasnost izdaje se uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Uz članak 7.

Dodanim člankom 61.a propisuje se da se provoz umrle osobe kroz Republiku Hrvatsku obavlja bez sprovodnice.

Uz članak 8.

Uređuje se da se iskopavanje i prijenos umrle osobe iz jednog grobnog mjesta radi pogreba u drugo grobno mjesto, na istom groblju ili u istom naselju ili iz jednog mjesta radi pogreba u drugom mjestu na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, obavlja na temelju sprovodnice, koje izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu ukopa, te da se prijenos ostataka ljudskog leša, koji se iskopavaju nakon proteka deset godina od dana pogreba obavlja na temelju sprovodnice koju izdaje sanitarni inspektor, nadležan prema mjestu ukopa.

Uz članka 9.

Propisano je da do dana stupanja na snagu Pravilnika iz članka 80. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti («Narodne novine» broj 79/07) ostaje na snazi Pravilnik o načinu stjecanja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu živežnih namirnica («Narodne novine» br. 23/94) i Pravilnik o normativima mikrobiološke čistoće i metode njenog određivanja ("Narodne novine" br. 46/94).

Uz članak 10.

Određuje se rok za donošenje Pravilnika iz članka 3. stavka 4. zakonskog prijedloga.

Uz članak 11.

Uređuje se dan stupanja na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 5.

Godišnji program mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti donosi ministar na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Na temelju programa iz stavka 1. ovoga članka, godišnji program mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti za područje općine, grada, županije, odnosno Grada Zagreba, donosi nadležno tijelo općine, poglavarstvo grada, županije, odnosno Grada Zagreba, a na prijedlog nadležnog zavoda za javno zdravstvo.

Programi iz stavka 1. i 2. ovoga članka donose se najkasnije do 31. siječnja za tekuću godinu te se njima utvrđuju mjere, izvršitelji programa, sredstva, rokovi te način plaćanja i provedba programa.

Članak 59.

Pogreb i prijenos umrlih osoba koje nisu bile pokopane, a umrle su od crnog prišta, difterije, kolere, kuge, trbušnog tifusa, virusnih hemoragijskih groznica (Ebola, Lassa i Marburg, denga), žute groznice i vCJ i drugih zaraznih bolesti iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona može se obaviti samo pod uvjetima i na način koji su određeni pravilnikom iz članka 65. ovoga Zakona.

Prijenos i prijevoz umrlih osoba iz stavka 1. ovoga članka obavlja se na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, na temelju rješenja i sprovednice, koju izdaje sanitarni inspektor u uredu državne uprave u županiji, odnosno Gradskom uredu Grada Zagreba, nadležnom prema mjestu smrti tih osoba.

Rješenje i sprovednicu za prijevoz umrlih osoba u inozemstvo izdaje sanitarni inspektor iz stavka 2. ovoga članka uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela za unutarnje poslove.

Članak 60.

Prijenos umrlih osoba koje nisu bile pokopane i koje nisu umrle od zarazne bolesti iz članka 59. stavka 1. ovoga Zakona, obavlja se na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo na temelju sprovednice koju izdaje sanitarni inspektor u uredu državne uprave u županiji, odnosno Gradskom uredu Grada Zagreba, nadležnom prema mjestu smrti tih osoba.

Rješenje i sprovednica za prijenos osoba iz stavka 1. ovoga članka u inozemstvo, izdaje se uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela za unutarnje poslove.

Članak 61.

Umrle osobe mogu se prenositi iz inozemstva u Republiku Hrvatsku samo na temelju rješenja i sprovednice ministarstva koje se izdaje uz suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osobe koje se nalaze u provozu kroz Republiku Hrvatsku.

Članak 62.

Iskopavanje i prijenos umrle osobe iz jednog grobnog mjesta radi pogreba u drugo grobno mjesto, na istom groblju ili u istom naselju ili iz jednog mjesta radi pogreba u drugom mjestu na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, obavlja se na temelju i sprovednice, koje izdaje sanitarni inspektor u uredu državne uprave u županiji, odnosno Gradskom uredu Grada Zagreba, nadležnom prema mjestu ukopa.

Sprovednica za prijenos umrle osobe u inozemstvo izdaje se uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela za unutarnje poslove.

Prijenos ostataka ljudskog leša, koji se iskopavaju nakon proteka deset godina od dana pogreba obavlja se na temelju sprovednice koju izdaje sanitarni inspektor u uredu državne uprave u županiji, odnosno Gradskom uredu Grada Zagreba, nadležnom prema mjestu ukopa.

Članak 81.

Do dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 80. ovoga Zakona ostaju na snazi:

1. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove koje obavljaju laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti, odnosno epidemije zaraznih bolesti i provjeru (verifikaciju) laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti radi utvrđivanja dijagnoze (»Narodne novine«, br. 23/94.),
2. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim ispitivanjima (»Narodne novine«, br. 23/94.),
3. Pravilnik o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba koje su kliconoše ili se sumnja da su kliconoše određenih zaraznih bolesti (»Narodne novine«, br. 23/94.),
4. Pravilnik o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom (»Narodne novine«, br. 23/94. i 93/00.),
5. Pravilnik o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse, kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti, te o osobama koje se podvrgavaju toj obvezi (»Narodne novine«, br. 164/04.)
6. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (»Narodne novine«, br. 35/07),
7. Pravilnik o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (»Narodne novine«, br. 35/07.),
8. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove koje provode zdravstveni odgoj osoba koje rade u proizvodnji ili prometu namirnica (»Narodne novine«, br. 2/02.),
9. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove koje obavljaju imunizaciju protiv žute groznice i bjesnoće (»Narodne novine«, br. 23/94.)
10. Pravilnik o uvjetima i načinu obavljanja mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija (»Narodne novine«, br. 93/02.),
11. Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode za potrebe hemodijalize (»Narodne novine«, br. 125/03.)
12. Pravilnik o uvjetima i načinu obavljanja prijenosa, pogreba i iskopavanja umrlih osoba (»Narodne novine«, br. 23/94.).